

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 20.10.2003 60. vuosikerta Numero 3 Sivu 16

Komposti ja liete lannoittavat ruokohelven

Tapani Tyynelä, MTT

Ruokohelven viljely lisääntyy maassamme. Helven lannoitukseen kaivataan kuitenkin uusia vaihtoehtoja. Sellaisia ovat naudan lietelanta, ketunlantakomposti, turvetuhka ja tärkkelysperunan soluneste.

Ruokohelpeä viljellään maassamme energiaksi jo 2 700 hehtaarin alalla. Viljelyssä lannoitus nielee kolmanneksen kustannuksista. Niinpä Ruokohelvestä energiaa -projektissa kokeillaan Pohjanmaalla lannoitukseen erilaisia vaihtoehtoja. Projekti käynnistyi Pohjolan Voiman ja MTT:n Etelä-Pohjanmaan tutkimusaseman yhteistyönä tämän vuoden alussa. Asian tiimoilta järjestettyihin koulutustilaisuuksiin on osallistunut jo yli 400 viljelijää.

Ruokohelven kilpailukyvyn parantamiseksi on tehty myös aloite, jotta non food -kesannolle saataisiin ympäristötukea. Pohjanmaan voimalaitokset maksavat nyt polttoaineena käyttämästään ruokohelvitonnista hinnan, joka on turpeen ja metsähakkeen hinnan välimaastossa. Hinta kuitenkin nousee välittömästi, jos ruokohelpeä verotetaan uudistuvana energianlähteenä samoin kuin metsähaketta. Tulevaisuudessa myös voimaloiden polttoaineiden hintoihin vaikuttava päästökauppa nostaa edelleen ruokohelvestä maksettavaa hintaa.

Lannoitteita helpipelloille

Ruokohelven kasvinsuojelussa säästöt ovat kostautuneet, sillä juolavehnan vallatessa peltolohkon se joudutaan kylvämään uudelleen. Tutkimusassistentti Mika Isolahti MTT:n Ruukin tutkimusasemalta muistuttaakin, että juolavehna kannattaa myrkyttää kylvöä edeltävänä vuonna ja rikkakasvit torjua kylvövuonna.

Pohjanmaalla viljelijät ovat kokeilleet uusia ruokohelven lannoitteita. Esimerkiksi Nurmon Kurjennevalle sijaitsevalle 12 hehtaarin ruokohelpipellolle levitettiin Seinäjoen voimalan turvetuhkaa ja Vapon biokompostia. Kuortaneella ja Evijärvellä perustamislannoitukseen käytettiin ketunlantakompostia ja tärkkelysperunan solunestettä. Tosin solunesteen levitys oli raskaalla koneistolla vaikeaa märkänä keväänä. Evijärven Haapikylässä ketunlantakompostin mukana tuli pellolle runsaasti rikkakasvien siemeniä. Sen sijaan läheisellä Kotinevalle ja Salonnevalle ketunlantakomposti ei aiheuttanut vastaavia rikkaongelmia. Naapurissa Jokikylässä naudan lietelannalla lannoitettu turvepohjainen helpipelto oli jo heinäkuussa yli puolitoista

metriä korkeaa toisena kasvuvuotenaan. Viljelijä Timo Kytölä on tyytyväinen testaamaansa ruokohelven suorakylvöön, joka tuntuu sopivan turvemaille. Mielenkiintoisia tuloksia saadaan myös Perhon Möttösessä tehtävästä ruokohelven luomuviljelykokeilusta. MTT:ssä tutkitaan muun muassa Ylistarossa Arjo Kankaan johdolla uusia ruokohelpilajikkeita ja Jokioisissa Katri Pahkalan johdolla suojaviljan käyttöä ruokohelven viljelyssä.

Saako ruokohelpi energiakasvien tuen?

Tällä hetkellä ruokohelvestä maksetaan non food –kesantona tukea noin 400 euroa hehtaarilta. Kesannon ulkopuolella viljeltäessä muun nurmen tukea maksetaan puolestaan noin 300 euroa hehtaarilta. Non food -kesanto sisältää CAP-tuen ja LFA-tuen, mutta ei ympäristötukea. Sen saamiseksi on nivalalainen kansanedustaja Pekka Vilkuna valmistelemassa maatalousministerille aloitetta. Jos ruokohelven viljely laajenisi ympäristötuen avulla, tämä tukisi Vilkunan mukaan hallituksen tavoitteita kotimaisen energian lisäämisestä ja kasvihuonepäästöjen vähentämisestä. Ympäristötuki myös vahvistaisi non food –kesannon kilpailukykyä vaihtoehtoisten maankäyttömuotojen kanssa. Kesannosta maksettavan tuen lisäämistä puoltaa myös se, että näin ravinteiden huuhtoutumien vähenee verrattuna avokesantoon.

Maa- ja metsätalousministeriössä selvitetään parhaillaan, voidaanko ruokohelvestä maksaa Euroopan komission CAP-uudistuksessa esitettyä uutta energiakasvien tukea. Jos helpi hyväksytään tuen saajaksi, se saisi mahdollisesti jo ensi vuoden alusta alkaen tätä tukea 45 euroa hehtaarilta. Vielä on kuitenkin epäselvää, paranevatko ruokohelven muut CAP-tuet. Välittömästi viljelyn kannattavuutta parantaisi kuitenkin se, että ruokohelpi saisi samanlaisen verokohtelun kuin esimerkiksi metsähake.

Lisätietoja: tapani.tyynela@mtt.fi
puh. (06) 474 6405

Arjo Kangas

Ruokohelven viljelyala kasvaa nykyisestä 2 700 hehtaarista. Samalla lisääntyy myös helven siementuotanto.